

NOTAT

Dato: 27. oktober 2021

Status på indsatsområderne i RUS-handlingsplanen 2020-2021

Miljø og klima i balance

Indsatsområder

- **Bidrage til at reducere klimaforandringer og tilpasse os et ændret klima (energiomstilling)**

Inden for dette indsatsområde er målsætningen, at hovedstadsregionen skal være førende inden for omstillingen til vedvarende energi og udvikle systemløsninger, der kan inspirere og udbredes globalt, så der kan ske et temposkift i omstillingen. Særligt Power-to-x er relevant, eftersom det muliggør bedre energiudnyttelse.

- *Energieffektiv konvertering og -lagring:* I august 2021 er der bevilget 1,1 mio. kr. til mulighederne for at anvende overskudsvarme fra Power-to-X i fjernvarmesystemet. Projektet er led i arbejdet med omstille Hovedstadsregionen til vedvarende energiforsyning og bidrager til målet om, at regionens el- og varmeforsyning skal være fossilfri i 2035.
- **Bidrage til at reducere klimaforandringerne og tilpasse os et ændret klima (klimatilpasning)**

Inden for dette indsatsområde er målsætningen, at hovedstadsregionen i 2030 være en klimatilpasset region, hvor vi samarbejder om klimatilpasning med helhedsorienterede løsninger, der på innovativ vis integrerer håndteringen af alle vandtyper med rekreative muligheder og øget livskvalitet. Som led i

realiseringen af handlingsplanen er der bevilget i alt tre projekter til klimatilpasning: Der arbejdes forsat frem mod målet, da det stadig er relevant:

- *DK2020*: Målet med projektet, som igangsattes i 2019, er, at kommunerne udarbejder klimahandlingsplaner, således at kommunerne lever op til Parisaftalens klimamål. Projektet udføres i samarbejde med KKR og kommunerne og bl.a. med støtte fra Realdania.. 6 kommuner har udarbejdet klimaplaner, mens 12 er igang. Yderligere 7 kommuner går i gang i oktober 2021.
- *Helhedsorienteret kystbeskyttelse i Strandparken* er et samarbejde med Ishøj kommune og en række andre parter om at udvikle Strandparken til et eksempel på helhedsorienteret og naturbeskyttelse. Projektet forudsætter yderligere midler for at kunne gå igang. Der er blevet givet afslag på midler fra EU's Life-program, men det ventes, at man vil genansøge i revideret form i 2022.
- *Klimatilpasning på tværs* - Projektet har til formål at udvikle konkrete modeller for, hvordan udgifterne til klimatilpasningsprojekter kan fordeles eller finansieres, både i vandoplande til vandløb og på kyststrækninger. Region Hovedstaden har fungeret som koordinerende sekretariat i projektet, som løber til udgangen af 2021. Projektet skal bl.a. belyse, hvordan samarbejde på tværs af kommunegrænser bedst kan fungere, og hvordan det er mest hensigtsmæssigt at inddrage interessenter i klimatilpasningsprojekter med en bred interessentkreds.
- *Klimatilpasning på tværs - planlægning og løsninger på tværs*: Projektet bygger ovenpå erfaringer og problemstillinger fra projektet "Klimatilpasning på tværs". Projektet er et forprojekt og ventes igangsat i efteråret 2021.
- **Medvirke til at anvende ressourcer bedre**
- *Cirkulær økonomi med lavt klimaftryk*. Der er bevilliget i alt 4,3 mio.kr. til projektet. Projektet handler om cirkulær implementering af den nye nationale affaldsplan og vil bl.a. bestå af en række konkrete demonstrationsprojekter. Projektet udføres i samarbejde med Region Midt og en række kommuner. Projekter starter primo 2022 og er støttet af EU. Projektet er et led i arbejdet for at opnå målet om, at 80% af affaldet genanvendes i 2035.
- **Sikre grundvandet**
- *Helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse - drikkevand på tværs*. Der er bevilget 1,5 mio.kr. i 2020 til projektet, som er godt i gang og arbejder

sammen med vandforsyninger om at få overblik over grundvandsressourcer på tværs af kommunerne med henblik på at identificere reservoområder..

Uddannelse og kompetencer til fremtiden

Indsatsområder

- **Flere får naturvidenskabelige, tekniske og digitale kompetencer (STEM-kompetencer)**

I RUS'en er der et overordnet mål om, at 20% flere skal søge en STEM-uddannelse i 2030. Regionen har i 2020 og 21 igangsat indsatser som udvikler undervisningsforløb i gymnasierne, forløb om rollemodeller og et projekt, som har fokus på at få flere kvinder i STEM. Det er fortsat relevant at arbejde videre med konkrete indsatser inden for dette indsatsområde.

- **Bidrage til flere faglærte**

I RUS-handlingsplan er der et mål om at få 30% af de unge til at vælge en EUD i 2025. Søgningen til erhvervsuddannelserne i Region Hovedstaden har ligget stabilt på 14 % over de seneste år. Den helt store fyrtårnsindsats er arbejdet i Copenhagen Skills, hvor regionen har bevilget 6 mio. kr. over to år. Der er dog fortsat store rekrutteringsudfordringer og udfordringer med gennemførelsen på flere erhvervsuddannelser, ligesom der er udfordringer med at skaffe praktikpladser til alle. Der er derfor fortsat behov for at arbejde med indsatsen for at nå det nationale mål.

- **Sikre attraktive uddannelser**

Der er ca. 20.000 unge i Region Hovedstaden, som står uden for job og uddannelse. Regionen har et ønske om at nå denne målgruppe og har derfor iværksat et projekt, der netop har til formål at få fat i den målgruppe, som hverken har diagnoser eller lign er i kontakt med systemet, men falder uden for radar. Det er håbet, at projektet kan opskaleres til en senere socialfondsansøgning.

- **Bidrage til gode læringsforløb i sundhedssektoren**

Dette indsatsområde finansieres via regionens sundhedsmidler. Region Hovedstaden gennemfører hvert år praktikforløb for ca. 10.000 professionsbachelorstuderende, ca. 3.000 medicinstuderende og ca. 1.000 elever fra forskellige erhvervsuddannelser. For at styrke den kliniske læring på regionens

uddannelsessteder har regionen igangsat en række indsatser, der blandt andet skal bidrage til at skabe bedre muligheder for at løfte uddannelsesopgaven i klinisk praksis, videreudvikle supplerende kliniske læringsformer og -miljøer, herunder koncepter og rammer for simulationsbaseret undervisning lokalt og på tværs af regionen, samt følge, vidensdele og udbrede resultater og erfaringer fra større forsknings- og udviklingsprojekter i regionen der udvikler ny viden om klinisk undervisning. Derudover arbejder vi på at styrke uddannelsesevalueringen på tværs af vores uddannelsessamarbejdspartnere.

- **Tværfagligt spor**

Dette indsatsområde er ikke indeholdt i RUS-handlingsplanen, men der er behov for, at der også fremadrettet kan arbejdes mere tværfagligt i RUS'en. Inden for dette spor har regionen igangsat et dialog med innovationshuset "Stationen" om at udvikle et fælles program, som kan løbe over de næste par år. Bl.a. har administrationen engageret sig i 'Ungdommens Folkemøde', hvor innovationshuset har indgået i samarbejdet. Nogle af de aktiviteter, der kan indgå er fx: fremtidsworkshops, Podcasts, SoMe-aktiviteter, hackathons, samarbejdsforløb med relevante politiske udvalg i Region Hovedstaden m.m.

Effektiv og bæredygtig mobilitet

- **Gøre kollektiv transport et førstevalg for flere**

Trængsel og færre passagerer er de to helt store udfordringer i forhold til dette indsatsområde. Coronakrisen har ramt den kollektive trafiki hovedstadsområdet ekstra hårdt, hvor antallet af passagerer på regionens linjer er blevet halveret. Der er derfor fortsat behov for at udvikle initiativer inden for dette område, hvis målet om, at 20% flere vælger kollektiv trafikløsninger eller cyklen til arbejde og uddannelse inden 2035 skal nås. Administrationen har derfor igangsat en række projekter med fokus på at styrke den kollektiv trafik og samspillet mellem denne og andre mobilitetsformer, herunder cykler, samkørsel og parker&rejs. Der er fortsat et behov for at styrke indsatsen for bedre knudepunkter og skift i den kollektive trafik, mere innovative løsninger fx i samarbejdet med private aktører samt et videre fokus på dialog og inddragelse af brugerne i den kollektive trafik.

Følgende projekter har fået bevilget midler fra RUS-puljen:

- *Bedre mobilitet til ungdomsuddannelser (2020).* Projektet er indledt i 2020 med Movia og en række kommuner og uddannelsesinstitutioner i

Nordsjælland. I 2021 er der etableret partnerskaber mellem aktørerne, og det forventes at igangsætte aktiviteter i 2021 og 2022.

- *Tværgående samarbejde om udvikling og organisering af den kollektive transport (2019)*. Projektet er afsluttet med to idékataloger, som er tilgængelige på regionens hjemmeside.
- *Udbygning af dele- og samkørselstjenester uden for de store byer*. Projektet er igangsat med Movia og består bl.a. af opsætning af knudepunktsskilte og samkørselsplads i en lang række kommuner. Projektet forløber planmæssigt og afsluttes med udgangen af 2021.
- *Øget viden om transportadfærd så flere kan vælge bæredygtig mobilitet*. Projektet forventes udmøntet i 2021. DTU (Transportvaneundersøgelsen) er projektlead.
- **Bruge teknologi og data til at gøre hverdagens transport nemmere og grønnere**

Regionen har igangsat en række projekter, hvor data og teknologi spiller en central rolle i at skabe fremkommelighed for borgerne og mere bæredygtig mobilitet. Der er bl.a. fokus på at prioritere cykler og busser i trafikken, et living lab der skal klæde kommunerne på til at tage bedre valg om indkøb af intelligente trafiksignaler, og at samle mobilitetsaktørerne i Greater Copenhagen om at finde fremtidens løsninger, som går på tværs af cykel, delemobilitet og kollektiv transport. Et område, der mangler at blive udfoldet, er trafikprognoser, hvor der er potentiale for at bruge forudsigelser om trafikken til at få folk til at transportere sig på andre tidspunkter eller andre veje eller i andre transportformer. Det vil hjælpe til at reducere trængsel. Selvom regionen er gået i gang med at arbejde med bæredygtig ITS, samarbejde om ITS på tværs af kommuner, og samarbejde om fremtidens MaaS, er vi langt fra at realisere visionerne, og der er stadig meget at arbejde videre med.

Følgende projekter er igangsat under dette indsatsområde:

- *Grøn bølge til busserne (2020)*
- *Interaktivt cykelregnskab (2020)*
- *Mobility as a Service (2019)*
- *Trafikprognoser og trafikinformation samt intelligent signalstyring og trafikledelse (2019)*
- *Nye forretningsmodeller for tredjepartssalg af billetter (2020)*
- **Sikre bedre trafikale forbindelser i Greater Copenhagen**

Region Hovedstaden har en målsætning om at gå foran, når det handler om at sætte de bedste rammer for et grønt og gnidningsfrit transportsystem. Målsætningen i handlingsplanen er, at det max. må tage én time fra alle dele af Greater Copenhagen at komme til enten København eller Malmø med toget som det primære transportmiddel. Endvidere er målsætningen, at nye og mere miljøvenlige transportteknologier og drivmidler skal aktivt efterstræbes. Inden for dette indsatsområde er der bevilget midler til følgende projekter:

- *Sammenhængende intelligent og kollektiv mobilitet i Greater Copenhagen (2021)*
- *Bedre og brugervenlige kollektivrejser i Greater Copenhagen (2021)*, som er to brobyggerprojekter i Interreg ØKS igangsat. Det forventes, at der vil søges et hovedprojekt i Interreg ØKS i 2022.
- *Brintprojekt i STRING-korridoren (2021)*. Projektet skal etablere brintladestander i korridoren fra Oslo til Hamborg. Der søges om EU-midler forventeligt i 2022.

Ud over regionale udviklingsmidler er et fælles interreg-projekt om et sammenhængende transportsystem (ESTSGC) afsluttet i foråret 2021. En del af projektets resultater videreføres i projektet med sømløse rejser over Øresund.

Nye muligheder for et sundt liv

- **Øge folkesundheden hos borgerne**

Region Hovedstaden arbejder for at styrke borgernes livskvalitet og sundhed, både psykisk og fysisk. Følgende projekter er igangsat via regionens sundhedsmidler:

- *Nedsættelse af et udsatteråd*
- *Strategi for det nære sundhedsvæsen behandles politisk*
- *Handlingsplan mod fedme er på vej*
- *Vækstteam Hovedstaden - anbefaling om etablering af klinik multicenterstudie for håndtering af svært overvægtige*
- *Forskning i forebyggelse der virker mv.*

Endvidere har regionen under dette indsatsområde afsat 6 mio. kr. til medfinansiering af mellemstore og store kulturbegivenheder.

- **Sundere borgere via samarbejde om forskning og innovation**

Regionen har en målsætning om, at mulighederne i forskning og innovation på sundhedsområdet skal udnyttes, hvis regionens borgere skal kunne tilbydes adgang til de nyeste behandlinger. Bl.a. skal der skabes bedre digitale løsninger, så flere kan blive behandlet hjemme, så den enkelte oplever et mere nært og sammenhængende sundhedsvæsen uanset hvor i regionen, man bor. Hvis det skal lykkes, skal det være mere attraktivt at gennemføre forskning og innovation i et samarbejde mellem hospitaler, universiteter, kommuner, virksomheder, organisationer og patienter.

Følgende initiativer er igangsat:

- *SFI 2.0. Den fysiske placering er åbnet, og SFI er samlet på Blegdamsvej.*
- *Forskningspulje er udmøntet*
- *AI innovationsnetværk har udarbejdet anbefalinger, der indgår i regional datastrategi;*
- *Bilaterale innovationspartnerskaber med hospitaler/virksomheder,*
- *Hverdagens ideer" er åbnet efter Corona;*
- **Give den enkelte patient målrettet behandling**

Inden for dette indsatsområde vil regionen særligt udnytte potentialerne i personlig medicin, genanalyser, sundhedsdata, kunstig intelligens, ny teknologi mv.

- *Personlig medicin i Østdanmark* - Samarbejdsinitiativet mellem Region Sjælland, Region Hovedstaden, KU og DTU arbejder med udvikling og implementering af personlig medicin. Derudover understøttes opbygningen af Nationalt Genom Center.